

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAYRAM GÜNLERİ TEBRİKLEŞMENİN HÜKMÜ

www.muvahhid.info

Bayram günleri tebrikleşmenin hükmü

Sahabe arasında ve sonraki nesil Müslümanlar arasında "Takabbelallah minna ve minkum" (Allah bizden ve sizden kabul etsin) şeklindeki tebrikleşme kaynak zikretmeye değmeyecek derecede meşhur bir konudur. Ancak bu hususta ulemadan zikredilen itirazlar, bu söz ve davranışın Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'e atfedilmesine ve bu söz ve davranışın bir ibadet ve sünnet olarak algılanmasına yöneliktir.

Şimdi ulemadan bu hususa dair nakledilen rivayetlere kısaca değinelim:

Bu konuda bizim tesbit edebildiğimiz 2 zayıf rivayet vardır ki, bu rivayetlerde Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in de "Takabbelallah minna ve minkum" diyerek tebrikleştiğini geçmektedir. Ancak ulema, hadislerin rivayet zincirinde yer alan bazı şahıslar sebebiyle bu rivayetleri zayıf saymış ve Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in "Takabbelallah minna ve minkum" diyerek tebrikleştiğini kabul etmemiştir.

Vathullah İbnu al-Aska'dan rivayet olunan bir hadiste şöyle geçmektedir: Ben Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ile bir bayram günü karşılaştım ve ona "Takabbelallah minna ve minkum" dedim, o da bana mukabele ederek beni tebrik etti.

İbni Adi, el-Kamil fi Duafa el-Rical (6/271 #1755) Beyhaki Sünen el-Kübra'da (3/319) ve ayrıca İbni Hacer'de Fethul Bari'de İbni Adi'den aktarmıştır. Her üç alim de, rivayet zincirinde bulunan Muhammed ibni İbrahim el-Şami'nin, güvenilir bir kimse olduğunu belirterek hadisi zayıf saymışlardır.

Bu konuda zikredilen ikinci hadis Ubade bin Samid'den (ra) nakledilmektedir.

Bu hadiste de, Ubade ibni Samit (ra) Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'e insanların bayramlarda birbirlerine "Takabbelallah minna ve minkum" demelerini sorduğunu ve Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in bundan hoşlanmadığı geçmektedir.

Beyhaki Sünen el-Kübra'da (3/319-320), Suyuti Vusul el-Emani bi Usul el-Tahani isimli eserinde (bu eseri el-Havili li Fetava içinde basılmıştır 1/127), İbni Asakir'in Şam Tarihinde naklettiğini aktarır, İbni Hacer Fethül Bari'de Beyhaki'den naklen (2/446 # 952 şerhinde), hadisi naklettikten

sonra, rivayet zincirinde yer alan Abdu'l-Halík İbni Zeyd'in güvenilirmez bir kimse olduğunu belirterek, hadisin zayıf olduğunu söylemişlerdir.

Sahabelerin kendi aralarında bu sözleri söyleyerek bayramlarını tebrik ettiklerine dair ise şu rivayetlere yer verebiliriz:

Cübeyr İbn Nufeyr (ra) şöyle dedi: Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in sahabeleri, bayram günlerinde birbirlerine rastladıklarında "Takabbelallah minna ve minkum" derlerdi.

İbni Hacer Fethül Bari'de (2/446 # 952 şerhinde) hasen olduğunu belirterek, Suyuti, Vusul el-Emani bi Usul el-Tahani isimli eserinde (bu eseri el-Havili li Fetava içinde basılmıştır 1/126), Zahir ibni Tahir'in Kitab Tuhfet id el-Fitr'de ve Ebu Ahmed el-Feredi'nin de Meşhayik'de hasen olarak aynı rivayete yer verdiklerini söyleyerek nakletmiştir.

Yine el-Muhemili Kitab Salat el-ideyn (2/129/2) eserinde, el-Tedhib'e göre şeyhi el-Muhanna İbni Yahya dışında, sika sayılan ravilerden nakletmiştir aynı hadisi, ki Darekutni Bağdat Tarihindeki biyografisine dayanarak Şeyh el-Muhanna İbni Yahya'nın da sika olduğunu (13/266-268) söylemektedir ki, bu kanalıyla rivayet sahihtir.

Bu konudaki en meşhur rivayetlerden biri de, Muhammed İbni Ziyad el-Hani yoluyla Ebu Umame el-Bahili'den nakledilendir.

Suyuti Vusul el-Emani bi Usul el-Tahani isimli eserinde (bu eseri el-Havili li Fetava içinde basılmıştır 1/127) şöyle der: Zahir ayrıca, hasen olarak Muhammed İbni Ziyad el-Elhani'nin şöyle dediğini kaydetmiştir: Ben Ebu Umame el-Bahili'nin bayram gününde ashaba "Takabbelallah minna ve minkum" dediğini gördüm.

İbni Kudame el-Muğni'de (2/259; 3/294-295, 313 nolu dipnot), şöyle der: İbni Akil, tebrikleşmeyle alakalı rivayetlere yer vermiştir. Bunlardan biri İbni Ziyad'ın şöyle demesidir: Ben, Ebu Umame el-Bahili ile ve Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in diğer başka sahabeleri ile birlikteydim. Bayramda karşılaştıklarında birbirlerine "Takabbelallah minna ve minkum" derlerdi. Ahmed Ebu Umame rivayeti ceyyid'dir demiştir.

İbni el-Turkumani el-Cevher el-Naqi isimli eserinde (Beyhaki'nin Sünen el-Kübra ile birlikte basılmıştır 3/319-320): Bu başlık altında nakledilen ve Beyhaki'nin Sünen el-Kübra'sına almadığı ceyyid bir hadis vardır, dedikten

sonra el-Muğni'de geçen şekliyle rivayete yer vermiştir.

Muğni'de şöyle geçer: "İmam Ahmed, bayram günlerinde insanların birbirlerine 'Takabbellahu minna ve minkum.' demeleri hususunda sorulduğunda: 'Bunda bir sakınca yoktur, Şam ehli bunu Ebu Umame'den rivayet etmiştir' deyince ona 've Vathillah ibni el-Asqa'dan da' diye sorulunca 'Evet öyledir' demiş, ona 'Dolayısıyla bu sözü bayram günlerinde söylemekte bir sakınca yoktur' diye sorulunca 'Yoktur' şeklinde cevap vermiştir."

İbni Teymiyye kendisine yöneltilen bir soruya verdiği cevabta şöyle der: "İnsanların bayram namazından sonra birbirlerini "Takabbellallah minna ve minkum" diyerek selamlamaları hususunda; rivayetlere göre bazı sahabe bunu yapmış ve alimler buna cevaz vermiştir. Ancak İmam Ahmed: Ben hiç kimseye bu sözü söyleyerek onu tebrik etmem ama birisi beni bu şekilde tebrik ederse onu aynı şekilde tebrik ederim. Bunun sebebi, selama karşılık vermenin zorunlu olması ama selama ilk başlama, sünnet olmadığı gibi yasaklanmamıştır da. Herkim bu şekilde tebrikleşirse (seleften bu şekilde tebrikleşmenin) örneği vardır, bunu yapmayan kimsenin de öncekilerden bir örneği vardır demiştir." (Mecmu el-Feteva, 24/253)

Şeyhu'l-İslam İbni Teymiyye kendisine yöneltilen: İnsanların diline doladığı 'İd Mübarek! Bayramınız Mübarek Olsun!' şeklindeki bayram tebriğinin şeriatte bir dayanağı var mıdır? Eğer bu sözün şerri bir dayanağı varsa bu durumda bize ne söylemeyi önerirsiniz? sorusuna verdiği cevabında şunları söyler: Bayram gününde insanların birbirlerine 'Takabbellallahu minna ve minkum ve ahaluhu Allah aleyke' vb şeyler söyleyerek tebrikleşmeleri, kendileri de bu şekilde tebrikleşen ve de başkalarının da bu şekilde tebrikleşmesine müsaade eden bazı sahabelerden ve İmam Ahmed gibi bazı imamlardan nakledilmiştir. Ancak Ahmed şöyle demiştir: Ben hiç kimseye bu sözü söyleyerek onu tebrik etmem ama birisi beni bu şekilde tebrik ederse onu aynı şekilde tebrik ederim. Bunun sebebi, selama karşılık vermenin zorunlu olması ama selama ilk başlama, emredilmiş bir sünnet olmadığı gibi yasaklanmamıştır da. Herkim bu şekilde tebrikleşirse (seleften bu şekilde tebrikleşmenin) örneği vardır, bunu yapmayan kimsenin de öncekilerden bir örneği vardır demiştir. Allah en iyisini bilendir." (Feteva el-Kübra, 2/228)

Bu konuda son söz olarak deriz ki: Selefimiz bayram günlerinde 'Takabbellahu minna ve minkum.' denilerek tebrikleşmenin Rasulullah

(sallallahu aleyhi ve sellem)'e dayanan sahih bir rivayetin olmadığı, dolayısıyla bu şekilde tebrikleşmenin bir ibadet ve sünnet olarak algılanmasının yanlış olduğunu ama bu tebrikleşmenin ashab arasında görüldüğünü, bu şekilde tebrikleşmenin (ibadet ve sünnet kasdıyla değil de, sahabelerin birbirlerini tebrik ettiği biçimde tebrikleşme) sakıncalı olmadığını bizlere nakletmiştir.